

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 6.020303 Філологія

***Використання мобільних пристроїв на заняттях англійської мови
з метою формування навичок аудіювання***

Допущено до захисту «__» _____ 20 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:
студентка групи ПР-41
Кримова Анастасія Віталіївна

Науковий керівник: канд. пед.
наук, ст. викл.
Красуля Алла Вікторівна

Суми 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАСОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ.....	6
1.1. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності	6
1.2. Лінгводидактичні особливості формування аудитивних навичок як основи для розвитку іншомовної компетентності в аудіюванні.....	10
1.3 Сутнісні характеристики технології мобільного навчання іноземної мови.	14
РОЗДІЛ II ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕХНОЛОГІЇ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	19
2.1 Особливості процесу формування навичок аудіювання як визначальний фактор підбору навчального матеріалу	19
2.2 Реалізація ресурсного забезпечення технології мобільного навчання у процесі формування аудитивних навичок	23
2.3 Дослідно-експериментальна перевірка ефективності застосування освітньої платформи Graasp для формування навичок аудіювання у студентів перекладачів	26
ВИСНОВКИ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Модернізація освітнього процесу вимагає від викладача іноземної мови на перекладацьких відділеннях факультетів іноземної філології систематичного впровадження педагогічних інновацій в практичну діяльність. За останні двадцять років підходи до викладання іноземної мови значно еволюціонували, що зумовлено поступовим упровадженням в освітнє середовище мобільних технологій, які, у поєднанні з невичерпними можливостями всесвітньої мережі Інтернет, стали підґрунтям для появи так званого мобільного навчання. Впровадження освітніх мобільних технологій у процес навчання іноземної мови сприяє, насамперед, формуванню іншомовної комунікативної компетентності, а також підвищенню мотивації до оволодіння іншомовними мовленнєвими уміннями та навичками.

Серед усіх видів мовленнєвої діяльності аудіювання займає близько половини загального часу спілкування. Відтак, вміння сприймати іноземну мову на слух – це одне з ключових та невід’ємних умінь, яким мають досконало оволодіти студенти-перекладачі для виконання своїх професійних обов’язків. З огляду на поступову інтеграцію України в європейський соціально-культурний та освітній простір і, як результат, зростання потреби в усних перекладачах постає проблема оптимізації формування англomовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів за допомогою новітніх технологій навчання.

Аналіз останніх наукових розвідок підтверджує, що складне та багатоаспектне питання формування англomовної аудитивної компетентності є невичерпним джерелом для досліджень, свідченням чого стають наукові праці досить значної кількості як вітчизняних, так і закордонних учених.

Зокрема, до когорти науковців, які займалися вивченням методики навчання аудіювання, належать О. Б. Бігич, С. Ю. Ніколаєва, О. П. Дацків,

І. Г. Колосовська, М. В. Лепьохіна, Г. А. Багрій, Т. В. Краснопера, З. Ф. Підручна, А. Хамуда, Д. Нуан, Г. Бак та ін.

Вивченням переваг та недоліків використання мобільного навчання з метою формування навичок аудіювання займається нове покоління дослідників: Я. Б. Брухаль, О. О. Білик, А. Куклушка-Холм, Л. Шілд, М. Шарпл, С. Петерсон, М. Дівітіні, Я. Ключич, К. Хе-Сук, Х. Гоу тощо.

Актуальність обраної теми зумовлена важливістю набуття студентами-перекладачами англомовної аудитивної компетенції та необхідністю пошуку та впровадження у практику новітніх ефективних засобів її формування відповідно до сучасних тенденцій в освітньому процесі

Об'єктом дослідження є мобільні технології формування іншомовних аудитивних навичок у процесі навчання англійської мови у вищій освіті.

Предметом виступають особливості процесу впровадження мобільних технологій навчання у викладання англійської мови як ефективного способу формування навичок аудіювання у майбутніх перекладачів.

Матеріалами дослідження є мобільні додатки для вивчення англійської мови, зокрема: 6 Minute English BBC, ESL, EngVid, IELTS Listening English, TED, а також освітня online-платформа Graasp.

Мета бакалаврської роботи – обґрунтувати доцільність застосування технології мобільного навчання для формування навичок аудіювання англійської мови у студентів-перекладачів.

Вирішення зазначеної мети досягається шляхом виконання низки **завдань:**

- 1) обґрунтувати ефективність моделі мобільного навчання для формування іншомовної компетентності в аудіюванні;
- 2) конкретизувати шляхи реалізації освітнього потенціалу технології мобільного навчання у процесі формування аудитивних навичок у студентів-перекладачів;

- 3) провести педагогічний експеримент з формування навичок аудіювання у студентів-перекладачів I курсу на освітній online-платформі Graasp та узагальнити його результати.

Для розв'язання поставлених завдань було використано наступні **методи дослідження**: *теоретичні*: аналіз наукової, навчально-методичної літератури з теми дослідження; *емпіричні*: спостереження за навчальним процесом, педагогічний експеримент, опитування в Google Forms, контент-аналіз та синтез отриманих результатів.

Практичне значення бакалаврської роботи полягає в тому, що було впроваджено елементи мобільного навчання в процес викладання іноземної (англійської) мови на 1 курсі спеціальності «Філологія». Теоретичні положення й отримані результати дослідження роблять внесок у методику викладання іноземних мов, оскільки можуть бути використані в якості практичного підґрунтя на лабораторних заняттях з англійської мови, усного перекладу.

Апробація дослідження була проведена на XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов», яка проходила 12 квітня 2018 року на факультеті Лінгвістики НТУУ «Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського».

Структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, шістьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 42 сторінки, з них 33 сторінки основного тексту.

РОЗДІЛ I

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАСОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ

1.1. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності

Викладання іноземної мови передбачає досконале засвоєння загальноприйнятих чотирьох видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо. Здатність одночасно сприймати і розуміти іноземну мову на слух – одне з найнеобхідніших умінь для формування іншомовної мовленнєвої компетентності. Принагідно зауважимо, що від загального часу спілкування аудіювання займає приблизно 40-50 % (для порівняння говоріння 25-30 %, читання 11-16 %, письмо 9 %) [24]. Саме рівень оволодіння аудитивними вміннями у подальшому визначає успішність опанування іноземної мови та повноцінність міжкультурної комунікації у повсякденному житті. Згідно з дослідницею С. Ю. Ніколаєвою на сучасному етапі розвитку методичних досліджень аудіювання розглядається як фундаментальне вміння, оволодіння яким є вкрай важливою умовою навчання іноземної мови в цілому [15, с. 7]. Відтак, у процесі навчання іноземної мови аудіювання як вид мовленнєвої діяльності може виступати водночас метою навчання та способом опанування суміжних мовленнєвих умінь. Важливість набуття навичок аудіювання актуалізує доцільність всебічного дослідження цього виду мовленнєвої діяльності.

Однією з актуальних проблем у лінгводидактиці є відсутність загальноприйнятої концепції для позначення поняття «аудіювання». У методиці викладання іноземних мов визначення терміну «аудіювання» вперше надав американський психолог Д. Браун (Don Brown). У своїх працях дослідник

слушно зауважував, що аудіювання, як процес доволі складний, включає в себе етапи розпізнавання усного мовлення та інтерпретування вимовлених символів.

Довгий час аудіювання вважалося пасивним видом мовленнєвої діяльності, оскільки ще на початку 70-х років розглядалося в якості рецептивного уміння при вивченні мови. Лише завдяки напрацюванням американських науковців Дж. Ашера (James Asher) та С. Крашена (Stephen Krashen), ідеї яких вдосконалив мовознавець Д. Нунан (David Nunan), аудіювання почали сприймати як активний вид мовленнєвої діяльності [27].

Американський лінгвіст Г. Бак (Gary Buck) зазначає, що «аудіювання – це активний процес інтерпретації звукового повідомлення на основі лінгвістичних та екстралінгвістичних знань слухача» [19, с. 7]. Лінгводидакти М. Рост (Michael Rost) та Дж. Берн (J. E. Berne) підтверджують вищезгадані положення [30]. Принагідно зауважимо, що як закордонні так і вітчизняні науковці характеризують аудіювання як вид мовленнєвої діяльності з огляду на його психофізіологічні характеристики.

Зокрема, з точки зору психофізіології аудіювання інтерпретується як «перцептивна, розумовна, мнемічна діяльність. Перцептивна, оскільки здійснюється сприйняття; розумова – пов'язана з аналізом, синтезом, індукцією, дедукцією, порівнянням, абстрагуванням, конкретизацією; мнемічна – відбувається виділення і засвоєння інформативних ознак мовних і мовленнєвих одиниць, реформування образу і впізнання як результат зіставлення з еталоном, який зберігається в пам'яті» [6, с. 36].

Зважаючи на вищезазначені характеристики лінгвопсихолог І. А. Зимня вважає, що пасивне слухання призводить до фрагментарного, випадкового відображення зв'язків та відносин, представлених у мовленнєвому повідомленні. Воно не може привести до адекватного розуміння думки мовця [8, с. 89]. Тому вітчизняні науковці акцентують свою увагу на розмежуванні понять «аудіювання» і «слухання», оскільки на відміну від останнього, тобто простого акустичного сприйняття, аудіювання – це насамперед активний процес розуміння мовлення.

У своїх наукових розвідках вітчизняні та закордонні методисти і лінгводидакти уточнюють раніше окреслені поняття. Лінгводидакти Н. Д. Гальскова та Н. І. Гез трактують поняття аудіювання «як складну рецептивну мисленнєво-мнемічну діяльність, що пов'язана зі сприйняттям, розумінням і активної переробкою інформації, яка міститься в усному повідомленні» [4, с. 213]. Таким чином, у методиці викладання іноземних мов зазначається, що аудіювання – це осмислення сприйнятого на слух усного мовлення.

Деякі дослідники невід'ємно пов'язують процес аудіювання з перекладацькою діяльністю. На думку філолога І. І. Халєєвої, цей вид навчальної діяльності в його гносеологічному контексті має інтерпретуватися як «розуміння текстової діяльності інофона, що сприймається на слух» [18, с. 17].

Перекладознавці К. О. Руцкая та Т. С. Серова визначають аудіювання як «вид мовленнєвої діяльності спрямований на сприйняття, осмислення і розуміння думки, яка формується і формулюється іншою людиною, як інформації з метою подальшого її використання у мовленнєвій діяльності» [17, с. 106]. Відтак, у перекладознавстві окремо виділяють поняття «перекладацького аудіювання».

У контексті вищезазначених тлумачень можемо виокремити визначальні риси аудіювання:

- 1) за характером мовленнєвого спілкування: аудіювання як вид мовленнєвої діяльності реалізує усне безпосереднє спілкування та протистоїть читанню і письму, які реалізують опосередковане спілкування;
- 2) за роллю у процесі спілкування: аудіювання, на відміну від ініціальних видів говоріння та письма, є реактивним видом мовленнєвої діяльності;
- 3) за процесом сприймання мовленнєвої інформації: аудіювання як і читання – рецептивний вид мовленнєвої діяльності;
- 4) за формою перебігу процесу: аудіювання на відміну від говоріння та письма має внутрішню, невиражену форму;

5) наслідком аудіювання є умовивід, а результатом – розуміння сприйнятого смислового змісту і власна мовленнєва та немовленнєва поведінка [14, с. 117-118].

Проаналізувавши та узагальнивши наявне розмаїття дефініцій, ми трактуємо поняття «аудіювання» як активний, проте, зовні не виражений процес мисленнєво-мовленнєвої діяльності, який складається з наступних етапів: акустичне сприйняття, осмислення й розуміння переважно іноземного мовлення з метою його подальшого використання у власній мовленнєвій чи немовленнєвій діяльності.

Схематично процес аудіювання розуміємо так (рис.1.1):

Рис. 1.1 Структура аудіювання

Одразу зазначимо, що, на нашу думку, подібна схема є вірною для використання лише у процесі навчання іноземній мові. Оскільки більшість процесів акустичного сприйняття звукоряду разом з осмисленням і подальшим використанням почутої інформації ми мисленнєво визначаємо як слухання.

Отже, ми охарактеризували аудіювання як один з чотирьох видів мовленнєвої діяльності, зазначили, що головною відмінністю аудіювання та слухання є особливості процесу розуміння прослуханого повідомлення з

подальшим його використанням, а також визначили трьохрівневу структуру процесу аудіювання.

1.2 Лінгводидактичні особливості формування аудитивних навичок як основи для розвитку іншомовної компетентності в аудіюванні

З огляду на сучасні освітні тенденції у викладанні іноземної мови, а також недостатній рівень оволодіння студентами компетентністю в аудіюванні, питання формування аудитивних умінь та навичок досі не втрачає своєї актуальності та продовжує привертати увагу науковців. Останні у свою чергу для вирішення наявної проблеми досліджують структуру та етапи формування аудитивної компетентності, виокремлюють її складники, а також активно займаються пошуком та розробкою засобів з високим лінгводидактичним потенціалом для її розвитку. Для виконання раніше окреслених завдань логічно прослідкуємо у науковій літературі взаємозв'язок понять, якими оперуватимемо у подальшій роботі, а саме: «компетентність в аудіюванні», «аудитивні вміння», «навички аудіювання».

Відповідно до загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти на рівні загального тлумачення ми визначаємо іншомовну компетентність в аудіюванні як здатність повноцінно функціонувати в умовах реального спілкування, тобто в динамічному обміні інформацією [7, с. 56].

Лінгводидакт О. Б. Бігич більш детально інтерпретує наявне поняття та характеризує компетентність в аудіюванні (КА) як «здатність слухати аутентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах прямого й опосередкованого спілкування. Складниками КА виступають вміння, навички, знання, а також комунікативні здібності» [2, с. 19], дослідження яких лежить в основі методики формування іншомовної компетентності в аудіюванні.

Згідно із дослідницею О. П. Дацків, компетентність в аудіюванні – це «важливий компонент комунікативної компетентності, оскільки аудіювання є самостійним видом мовленнєвої діяльності з власним мотивом, який відображає комунікативні потреби в оволодінні новою інформацією, наміри слухача та характер його діяльності [5, с. 59]. Тому більшість науковців, які займалися питанням тлумачення іншомовної компетентності в аудіюванні, наголошують на тому, що аудитивна компетентність – це невід’ємна складова іншомовної комунікативної компетентності.

Дослідниця І. Г. Колосовська практично ототожнює ці два поняття, трактуючи аудитивну компетенцію як «комунікативну компетенцією у сприйманні й розумінні іншомовного мовлення на слух» або як «систему мовних і соціокультурних знань, мовленнєвих навичок, соціокультурних, мовленнєвих, компенсаторних і навчальних умінь, а також досвіду здійснювати з ними дії для досягнення комунікативного результату, що проявляється в здатності і готовності реципієнта сприймати й адекватно розуміти іншомовне усне мовлення у межах соціокультурного контексту» [10, с. 31]. Отже, аудіювання фактично входить до усної комунікативної діяльності, коли кожен учасник комунікації говорить і слухає, намагаючись задовольнити свої потреби в обміні інформацією.

У свою чергу науковець А. Хамуда (A. Hamouda) інтерпретує аудитивну компетенцію як інтерактивний процес реконструювання сенсу усного повідомлення шляхом розпізнавання звуків, відтворення певних граматичних структур рідною мовою, зосередження уваги на логічному наголосі, інтонації та застосування інших лінгвістичних або нелінгвістичних знань [21, с. 118]. Отже, аудитивна компетенція базується на знанні мовленнєвих звуків, осмисленні значень окремих слів та розумінні синтаксису.

Проаналізувавши наукові розвідки з’ясуємо, що аудитивна компетентність – це заснована на мовленнєвих уміннях і навичках здатність до сприйняття та розуміння аудіотексту, а також готовність до активної переробки

сприйнятого повідомлення, що дозволяє сформувати мовленнєвий досвід у ситуаціях іншомовного професійного спілкування.

Як вже було зазначено раніше, одним з основних складників іншомовної компетенції в аудіюванні за О. Б. Бігич. є аудитивні навички. У педагогічній літературі немає чіткого розмежування понять «аудитивні вміння» та «навички аудіювання». Зокрема, педагог М. В. Груздев вказує на те, що вміння – це результат виробленої системи навичок, науковці П. М. Шимберєв та Р. Г. Лемберг, навпаки, вважають навички системою умінь, І. О. Каюрів розглядає навички, як вдосконалені у результаті регулярних вправ і доведені до автоматизму вміння.

У подальшій роботі будемо дотримуватимемося тлумачення, яке запропонував дослідник І. О. Каюрів, оскільки відповідно до загального тлумачення поняття навички – це дії (отже, певні уміння) доведені внаслідок багаторазових вправ до досконалості виконання. Звідси трактуємо навички аудіювання як сформовані шляхом частого повторення уміння слухати-розуміти іноземне мовлення на слух.

У методиці формування іншомовної компетентності в аудіюванні відповідно до напрямку розвитку аудитивних вмінь виокремлюють наступні види аудитивних навичок:

- 1) *фонетичні* навички аудіювання: сприймання й розпізнавання окремих звуків та звукосполучень, інтонаційних одиниць;
- 2) *лексичні* навички аудіювання: навички розпізнавання звукових образів лексем та їх прямого розуміння;
- 3) *граматичні* навички аудіювання: навички розпізнавання на слух граматичних форм та прогнозування граматичних структур [2, с. 20].

Відтак, для розвитку навичок аудіювання текст, який пропонується студентам для прослуховування, повинен ґрунтуватися на вже засвоєному раніше мовному матеріалі. Процес формування аудитивних навичок передбачає визначення труднощів їхнього формування та регулярне виконання відповідних

вправ на їх подолання, які дозволятимуть досягнути найвищих показників унаслідок вдосконалення та закріплення умінь, а також їхньої автоматизації при відтворенні. У сучасній лінгводидактиці для високого рівня засвоєння аудитивних навичок потрібно знати не тільки особливості процесу формування, а й способи його здійснення. Для наочності проаналізуємо, на які особливості варто звертати викладачу при викладанні іноземної мови для формування певного виду навичок.

Під час формування *фонетичних навичок аудіювання* викладач повинен звертати увагу на розвиток фонематичного слуху студентів, оскільки відсутність точних вимовних навичок та недостатня сформованість акустико-артикуляційних образів відвертають увагу на мовну форму повідомлення, у результаті чого важко розпізнати значення слів і синтагм у швидкому мовленнєвому потоці [13]. На наступних етапах навчання важливо виробити навички розпізнавати фонетичні варіанти слів за їх основними особливостями, навіть за умови певного відхилення від норми. Студентам варто постійно працювати над подоланням фонетичних труднощів, пов'язаних з логічною інтонацією, яка поділяє фрази на закінчені смислові відрізки, логічним наголосом, який несе основне смислове навантаження, і темпом мовлення.

Лексичні труднощі у формуванні аудитивних навичок виникають при значному збільшенні словникового матеріалу, при вживанні слів у переносному значенні або фразеологічних зворотів [13]. Також варто звертати увагу на те, що певні слова або лексеми можуть набувати контекстуального значення, що у свою чергу особливо актуально для студентів-перекладачів.

При автоматизації *граматичних навичок аудіювання* викладач має звертати увагу на довжину речень, а також усього мовленнєвого повідомлення в цілому. Оскільки граматичні труднощі при сприйманні на слух іноземного мовлення збільшуються пропорційно довжині та складності синтаксичних структур [13].

Грунтуючись на концептуальних засадах психофізіології регулярно аудіювання розвиває навички адаптації студентів до умов прослуховування аудіотексту. Зокрема, сучасні відео- та аудіокурси складаються з аутентичних діалогів з елементами транспортного шуму або стороннього мовлення тощо [11, с. 109].

Отже, опрацьовані методичні дослідження спрямовані на вирішення проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності вказують на нагальність та необхідність приділяти увагу пошуку ефективних способів формування навичок аудіювання, як основного складника іншомовної компетентності в аудіюванні, при вивченні іноземної мови.

1.3 Сутнісні характеристики технології мобільного навчання для вивчення іноземної мови

Початок XXI ст. характеризується інтенсивним впровадження новітніх інформаційних-комунікаційних технологій у викладання іноземної мови, створюючи нові, більш ефективні шляхи навчання. Швидкий темп сучасного життя та інформатизація суспільства зумовлюють безпосереднє використання мобільних телефонів, планшетів та інших пристроїв на заняттях, зокрема з іноземної мови. Тому одним з пріоритетних напрямків в освіті стали технології мобільного навчання, що забезпечують динамічність та ефективність освітнього процесу. Особливо увага мобільному навчанню приділяється у вищих навчальних закладах, про що свідчить зростання кількості наукових публікацій і зарубіжних конференцій стосовно ефективного впровадження мобільних технологій у навчальний процес [20; 22; 23; 24; 26].

За невеликий проміжок часу мобільні пристрої стали невід'ємним навчальним інструментом, величезний потенціал якого успішно реалізується як у навчальному середовищі (англ. class learning), так і поза ним (англ. out-of-class learning). У загальному тлумаченні поняття мобільне навчання (англ. m-learning) – це одна з форм організації навчального процесу, що

спирається на застосування різних мобільних засобів, а саме: мобільних телефонів/смартфонів, планшетних ПК, портативних аудіопристроїв (mp3/mp4 плеєрів) та ін. [20] На сучасному етапі розвитку досліджень із зазначеної теми немає стійкого визначення мобільного навчання, оскільки воно, враховуючи необмежену низку можливостей сучасних портативних пристроїв, переживає швидку еволюцію та набуває нових характеристик.

Зокрема, британські науковці А. Куклушка-Холм та Л. Шілд (Agnes Kukulska-Hulme, Lesley Shield) інтерпретують мобільне навчання як формальне або неформальне навчання, опосередковане через портативні пристрої і потенційно доступне будь-де та будь-коли [26].

Британський лінгводидакт М. Шарпл (Mike Sharple) зазначає, що мобільне навчання – це складний процес, який представлений мобільністю у фізичному просторі, мобільністю технологій, мобільністю у концептуальному просторі, мобільністю у соціальному просторі та ін. [31, с. 244] Принагідно зауважимо, що більшість науковців схильні описувати якісні характеристики мобільного навчання, тим самим розширюючи його поняття.

Деякі вчені характеризують мобільне навчання як електронне (англ. e-learning) за допомогою використання мобільних пристроїв. Проте варто зауважити, що між ними існують певні відмінності. Електронне навчання передбачає наявність класу, комп'ютерної лабораторії або місця для комп'ютера з можливістю виходу в мережу Інтернет для проведення занять та оцінювання студентів. Зокрема, технології комп'ютерного навчання для вивчення іноземної мови (англ. CALL – computer assisted language learning) безпосередньо пов'язані з електронним навчанням. На противагу, портативність мобільних засобів навчання дозволяє студентам виконувати завдання у будь-якому місці (удома, в подорожі, у кав'ярні тощо) у будь-який зручний для них час, а також надає можливість підтримувати постійний зворотній зв'язок із викладачем [12]. З практичної точки зору мобільне навчання – це наступне покоління електронного навчання (e-learning).

З огляду на вищезазначені характеристики модель мобільного навчання уявляємо як таку, що складається з трьох основних компонентів, зображених на рис. 1.3.1: *мобільність пристроїв, мобільність студентів та мобільність навчання* [22] :

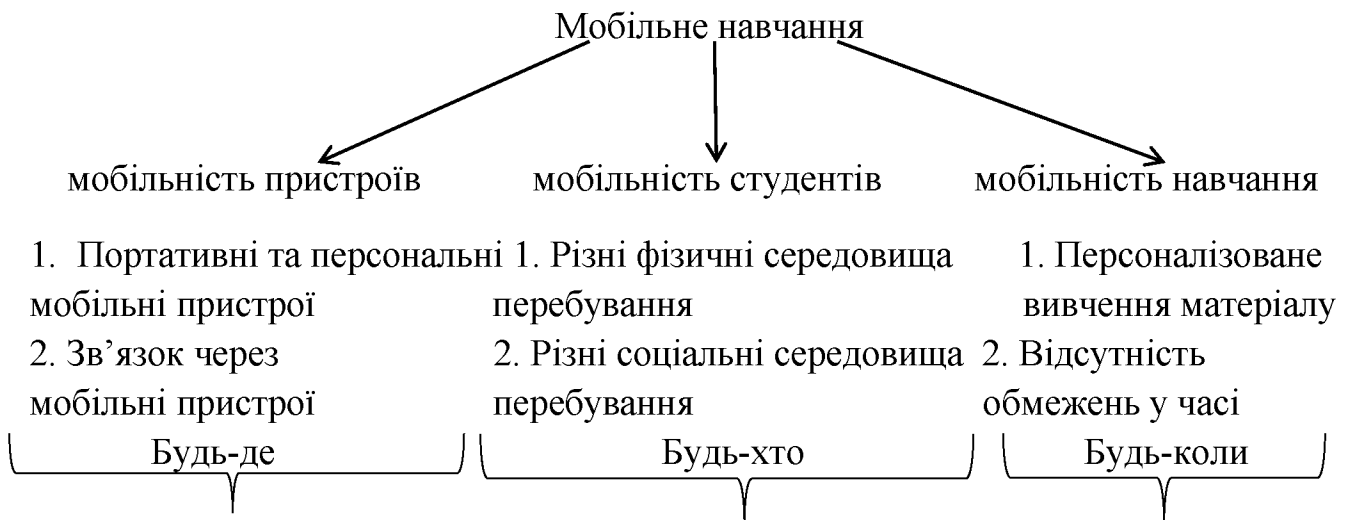

Рис. 1.3.1 Компонентна характеристика мобільного навчання

Також серед характеристик технології мобільного навчання зазначимо, що мобільні засоби не тільки підтримують традиційні методи навчання, але й також сприяють розвитку інноваційних технологій (таких як проблемно-пошукове, проектне, взаємне, дистанційне, змішане навчання [12] тощо).

Одним з напрямків мобільного навчання – є використання мобільних пристроїв для вивчення іноземної мови (англ. MALL – mobile assisted language learning). Перші спроби використання мобільних технологій для навчання англійської мови датовані початком XXI століття, оскільки саме процес вивчення іноземної мови видається ідеальним освітнім середовищем для застосування мобільних засобів навчання.

Аналіз наукових розвідок доводить, що застосування мобільних пристроїв при формуванні іншомовної мовленнєвої компетентності надає більшої автономії студентам у плануванні навчального процесу, що у свою чергу сприяє розвитку навичок саморегуляції, які необхідні для вивчення іноземної мови [25]. Також зазначимо, що швидкий доступ до навчальних ресурсів, які студенти можуть використовувати будь-коли та будь-де, робить

вивчення іноземних мов більш мотивуючим [23, с. 173]. Окрім вищезазначених переваг використання мобільних пристроїв також підвищує ефективність вивчення мови шляхом динамізації освітнього процесу, яка не доступна у межах навчальної аудиторії, модифікує форми подачі матеріалу, доступу до нього, та сприяє створенню нових форм пізнання.

Проаналізувавши наукові розвідки, можемо визначити місце мобільних технологій вивчення іноземної мови у системі інформаційно-комунікаційних технологій навчання (рис. 1.3.2):

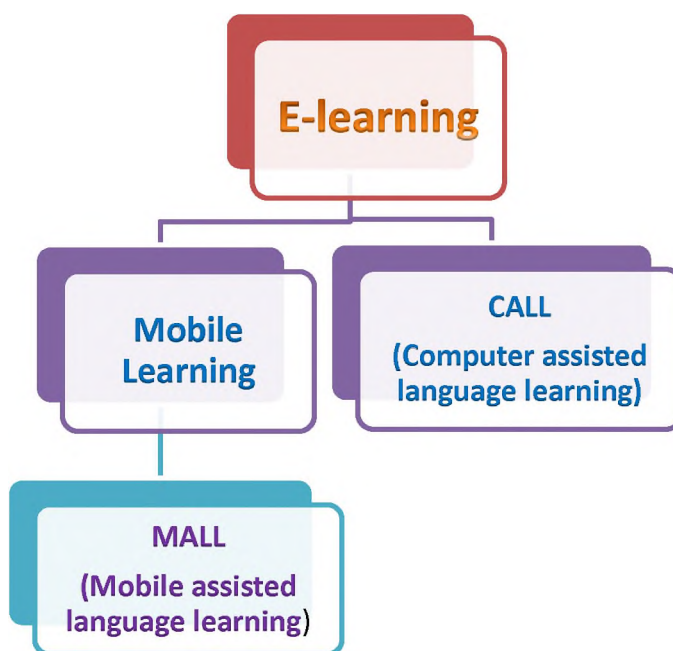

Рис. 1.3.2 Місце мобільних технологій вивчення іноземної мови у системі інформаційно-комунікаційних технологій навчання

У системі навчання усного перекладу найбільша перевага мобільного навчання полягає у винятковій можливості для студентів, які вивчають іноземну мову, користуватися аутентичними текстами будь-якого жанру та тематики у різноманітному виконанні (напр., акцент, тембр, ритм, швидкість мови мовця, професійна/розмовна лексика тощо), слухати і спілкуватися з носіями мови, удосконалювати рецептивні види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання).

Застосування мобільних технологій для формування іншомовної комунікативної компетентності покликане не змінювати традиційні методи

навчання, а створювати нове освітнє середовище, орієнтоване на формування не лише мовних навичок, але й навичок навчання протягом життя, що є підґрунтям нового підходу в освіті – безперервного навчання (англ. *lifelong learning*).

Проаналізувавши вищенаведені твердження, серед найважливіших характеристик мобільного навчання, які успішно реалізуються при вивченні іноземної мови, виокремлюємо *гнучкість та доступність, автономність, індивідуальний підхід, різноплановість освітнього процесу*.

Проте, незважаючи на активну популяризацію мобільного навчання, вітчизняні та закордонні науковці відзначають його незрілість щодо педагогічного опрацювання і належного методичного застосування. Отже, проблема пошуку ефективних способів використання мобільного навчання у практиці викладання іноземної мови залишається актуальною.

РОЗДІЛ II

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕХНОЛОГІЇ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Особливості процесу формування навичок аудіювання як визначальний фактор підбору навчального матеріалу

Початкова стадія процесу аудіювання як комплексної розумової діяльності зумовлена сприйманням мовленнєвого потоку, під час якого слухач завдяки механізму внутрішнього промовляння перетворює звукові образи в артикуляційні. Надалі для осмислення поданої інформації слухачу необхідно виокремити певні лексико-граматичні ланки (фрази, синтагми, словосполучення, слова) та розшифрувати їх значення [2, с. 21]. Тому, як було вже вищезазначено, в методиці викладання іноземної мови навички аудіювання поділяються на фонетичні, лексичні та граматичні. Процес аудіювання у студентів-перекладачів відрізняється спрямованістю на повне розуміння повідомлення (англ. *listening for detailed comprehension*). Саме тому вони мають досконало володіти всіма навичками аудіювання.

Процес формування кожної із зазначених навичок може відбуватися як окремо (фонетичні), так і в комплексі з іншими, що є загальноприйнятою та дієвою практикою при викладанні іноземної мови. Для успішного засвоєння знань та їх ефективного використання процес формування навичок аудіювання передбачає певний вид роботи на всіх етапах аудіювання: дотекстовому (англ. *pre-listening*), текстовому (англ. *while-listening*) та післятекстовому (англ. *post-listening*) (табл. 2.1.1).

Види роботи на етапах аудіювання

Етап аудіювання	Види роботи
1. Дотекстовий (англ. pre-listening)	1. Вправи на зняття фонетичних, лексичних та граматичних труднощів аудіювання.
2. Текстовий (англ. while-listening)	2. Робота з аудіо текстом
3. Післятекстовий (англ. post-listening)	3. Вправи на перевірку сприйнятого матеріалу (некомунікативні та умовно-комунікативні рецептивні вправи)

З поданої таблиці робимо висновок, що відповідно до своєї мети дотекстовий (англ. pre-listening) етап аудіювання є визначальною ланкою у комплексі формування аудитивних навичок. Тому успішність процесу засвоєння вказаних навичок полягає у підборі релевантного навчального матеріалу. Розглянемо детальніше особливості процесу формування кожної з навичок аудіювання, які впливають на вибір аудіотекстів та вправ до них.

Особливості формування *фонетичних навичок* аудіювання зумовлені відмінністю звукових систем української та англійської мов, темпом мовлення. Наприклад, на відміну від української мови в англійській звук /p/ вимовляється з аспірацією. Тому англійське слово «*pig*» у швидкому мовленнєвому потоці може сприйматися нами як слово «*big*» і навпаки. Ще одна проблема сприйняття мови на слух викликана відсутністю аналогів певних звуків в українській мові, тож багато студентів роблять помилки у розрізненні таких англійських слів як «*ship*» та «*sheep*» [29, с. 281]. Окрім того, для англійської мови характерна фонетична редукція, що проявляється при поєднанні слів у словосполучення та речення:

I am [aim]; her own [hə(r) əʊn] [39]

Принагідно зауважимо, що студенти-перекладачі I курсу на початку навчання у вищому навчальному закладі мають володіти фонетичними аудитивними навичками на достатньому-високому рівні, оскільки процес їх формування розпочинається в загальноосвітніх закладах ще у початковій школі. Однак, оскільки ми маємо на меті професійно оволодіти англійською мовою, вважаємо доцільним окремо приділити увагу формуванню фонетичних навичок аудіювання у студентів-перекладачів першого року навчання. Окрім того, тематичний план дисципліни «Практичний курс англійської мови» передбачає усний фонетичний курс, спрямований на коригування вимови та усунення мовленнєвих недоліків [32].

В умовах мобільного навчання на передтекстовому етапі доцільним стане ознайомлення студентів з відеоматеріалами з носіями англійської мови, які б наочно продемонстрували відмінності у вимові певних звуків або ж особливості фонетичної редуції. Наприклад, перегляд відео «*How to Pronounce I Sounds in English - English Pronunciation Lesson*» з онлайн-ресурсу Oxford Online English [37]. На текстовому етапі ми пропонуємо студентам прослухати коротку історію «*Pat and The Sheep on Noah's Ship*», де у наступних реченнях продемонстрована різниця у вимові між коротким / ɪ / та довгим / i: / звуками англійської мови [39]:

Речення 1. “Will this child ever *sleep*?” she thought.

Речення 2. “Oh, no!” thought Sally, “Pat must have *slipped* again!”

Речення 3. “Mummy, please tell me the story of the black *sheep* on Noah's *ship*!” she pleaded.

На післятекстовому етапі для перевірки розуміння студентів під час прослуховування ми пропонуємо вправи типу: Identify sounds, Fill the gaps, Translate the sentence which begins from the word “mummy...” і т. і., наприклад:

“Will this child ever *sl..p*?” she thought. ... “Oh, no!” thought Sally, “Pat must have *sl...* again!”

У процесі навчання аудіювання темп мовлення, що сприймається, не повинен перевищувати темпу внутрішнього мовлення слухача. Отже перший

можна збільшити, лише прискорюючи останній [1, с. 8]. Тому для ефективного оволодіння фонетичними аудитивними навичками, зокрема розуміння іншомовного акценту, необхідно регулярно прослуховувати аутентичні тести різних жанрів, поступово підвищуючи рівень складності.

У викладанні англійської мови переважає лексичний спосіб подачі граматичного матеріалу. Тому формування *лексичних та граматичних навичок* зазвичай відбувається у комплексі і спрямоване на усунення труднощів, які виникають при кількісному та якісному збільшенні/введенні нового матеріалу: слів, словосполучень та граматичних конструкцій. У процесі аудіювання допускається не більше 3% незнайомої лексики [16, с. 177]. Оскільки на практиці цей відсоток зростає, на передтекстовому етапі ми пропонуємо студентам словник незнайомих слів для опрацювання перед прослуховуванням тексту, а також завдання для його запам'ятовування, наприклад:

To translate and give explanation to unknown words and word combinations

to set foot – (to go to)

ice caps – (thick layer of ice covering permanently an area of land) [40]

Граматичні навички аудіювання – це автоматизовані дії щодо декодування граматичної інформації у тексті. Без повторення граматичний матеріал відносно швидко забувається і засвоєні знання та правила не придатні до практичного застосування. Тому важливо приділяти увагу доволіному запам'ятовуванню граматичних правил протягом усього періоду навчання іноземної мови. Варто звернути увагу на те, що аудіотексти рівнів B2-C2 наповнені складними граматичними структурами як Gerund, Complex Object, Complex Subject тощо. На текстовому етапі студентам-перекладачам варто пропонувати для прослуховування цілісні тексти, та націлювати їх на виокремлення певних граматичних конструкцій з тексту та незнайомої лексики. Окрім того, велику роль відіграє тематика та жанрове навантаження аудіотекстів, які по-своєму ускладнюють розуміння тексту. У 4 модульному циклі відповідно до теми «Погода. Відпочинок у різні пори року.

Подорожування» ми пропонували студентам різножанрові монологічні та діалогічні аудіотексти.

На післятекстовому етапі доцільно надавати студентам вправи на сприйняття почутого: True or False, Answer the questions, Listening Comprehension Test, Fill the gaps, Match the words with their definitions та ін., оскільки володіння граматичними та лексичними аудитивними навички – це підґрунтя для розуміння прослуханої інформації. На деякі запитання до аудіотексту, наприклад, можна правильно відповісти лише у випадку правильного перекладу граматичної структури речення.

Під час підбору матеріалу ми зіштовхнулися з певними труднощами. По-перше, важко підібрати актуальні аудіотексти, які б відповідали заданому рівню складності та тематиці. По-друге, не кожен аудіотекст супроводжується завданнями до нього, тому викладачу необхідно витратити чимало часу, аби розробити відповідний вид контролю прослуханого, що особливо стосується аудіоматеріалів, спрямованих на формування навичок аудіювання.

Отже, особливості формування аудитивних навичок, а також мета, яку ставить перед собою викладач на кожному етапі аудіювання, зумовлює ретельний підбір навчального матеріалу відповідно до індивідуальних особливостей студентів, зокрема, рівня раніше набутих знань.

2.2 Реалізація ресурсного забезпечення технології мобільного навчання у процесі формування аудитивних навичок

Огляд і аналіз публікацій, присвячених застосуванню мобільних засобів навчання для вивчення іноземної мови, свідчить про те, що технологія мобільного навчання є невід'ємною частиною освітнього процесу у сучасних розвинутих країнах світу. Передусім, переваги використання мобільних пристроїв для формування аудитивної компетенції вбачаються у створенні природнього мовного середовища, а саме у цілодобовому та зручному для

студентів доступі до аутентичних аудіоматеріалів різного характеру: фільмів, серіалів, телевізійних програм, прогнозів погоди та т.і. з носіями як британського, так і американського варіантів англійської мови та у самостійній організації студентами свого навчального плану. Проте, незважаючи на широку популяризацію використання мобільних пристроїв для вивчення іноземної мови, перед багатьма лінгводидактами постає питання відсутності конкретної методики їх застосування в освітньому процесі. Більшість науковців у своїх дослідженнях займаються лише кількісним аналізом підтвердження ефективності мобільного навчання.

Саме тому ми вважаємо доцільним проаналізувати у бакалаврській роботі ресурсне забезпечення технології мобільного навчання. Так, одним із способів впровадження у навчальний процес мобільних пристроїв для формування аудитивних навичок безпосередньо на заняті англійської мови, на нашу думку, є використання освітніх мобільних додатків. Мобільний додаток – це програмне забезпечення, призначене для роботи на смартфонах, планшетах та інших мобільних пристроях. Наразі більшість мобільних додатків для вивчення англійської мови пропонують подкасти та завдання до них. Подкастами називають аудіоблоги або передачі, що періодично викладаються в мережі у вигляді випусків [9, с. 177]. Таким чином, викладачу не потрібно витрачати зайвий час на пошук технічних засобів для відтворення аудіоматеріалів, а для студентів створюються комфортні умови для прослуховування аудіо. Наприклад, під час педагогічної практики, зокрема для формування лексичних навичок аудіювання, ми використовували додаток 6 Minute English, де розміщені аудіоматеріали із прикріпленими до них текстами, лексикою з транскрипцією та різноманітним завданнями. Враховуючи позитивні результати впровадження такого підходу у процес вивчення англійської мови, ми зробили невелику підбірку додатків, матеріали яких ми використовували для формування аудитивної компетентності у студентів-перекладачів (табл. 2.2.1):

Таблиця 2.2.1

Мобільні додатки	Контент
6 Minute English BBC	Тематичні цикли аудіоматеріалів різного рівня складності та із завданнями на розуміння почутого [34]
ESL	Аудіотексти з можливістю зберігання та подальшого опрацювання незнайомих слів [36]
EngVid	Уроки спрямовані на розвиток фонетичних навичок та розуміння акцентів англійської мови [35]
IELTS Listening English	Аудіоматеріали різного рівня складності з тестами до них [38]
TED	Доступ до відео- та аудіозаписів розмовного характеру з виступами видатних особистостей [41]

Оскільки більшість мобільних додатків розроблені для самостійного вивчення англійської мови та одноосібного користування, то недоліком такого підходу до використання мобільних засобів на заняттях англійської мови є відсутність автоматичної системи контролю за діяльністю студентів. Тобто, результати, отримані студентами у разі проходження завдань на розуміння після прослуховування аудіотекстів, не доступні викладачу.

Іншим дієвим способом впровадження технології мобільного навчання у вивчення англійської мови в позааудиторний час є створення навчального середовища на базі освітніх платформ. Освітні платформи – це спеціальні системи підтримки навчання, що надають можливість студентам отримувати контрольований доступ до навчальних матеріалів у будь-якому місці, а викладачам – керувати процесом й прослідкувати його ефективність. На думку дослідників С. Петерсона (Sobah Petersen) та М. Дівітіні (Monica Divitini), мобільні пристрої навчання необхідно використовувати у

вищих навальних закладах для створення освітнього середовища, в якому б студенти самостійно, відповідно до своїх інтересів підбирали навчальний матеріал, поширювали його, обмінювалися досвідом з іншими студентами [28]. Таким чином навчальний процес повністю буде спрямовуватися на розвиток здібностей студента. Відповідно до спостережень за навчальним процесом можемо підтвердити, що найбільш ефективні результати отримуємо після прослуховування аудіоматеріалів, підібраних за побажаннями студентів. Серед освітніх платформ, на які варто звернути увагу, Graasp та Trello. Обидві платформи доступні з мобільних пристроїв та не викликають труднощів у користуванні. На платформах Trello та Graasp викладач може розміщувати навчальні матеріали, зокрема аудіотексти, та підтримувати зворотній зв'язок зі студентами. Недоліками обох платформ є відсутність автоматичної системи контролю, а також, як у випадку з Graasp, неможливість отримання швидкої відповіді у разі необхідності, що є характерною рисою більшості подібних платформ, які не мають власних мобільних додатків із функцією сповіщення.

Отже, ми дослідили можливі шляхи використання мобільних пристроїв як на заняттях англійської мови, так і в позааудиторний час, для формування навичок аудіювання. А також проаналізували ймовірні переваги та недоліки й зробили висновок, що ефективне застосування технології мобільного навчання можливе за всебічного контролю з боку викладача.

2.3 Дослідно-експериментальна перевірка ефективності застосування освітньої платформи Graasp для формування навичок аудіювання у студентів перекладачів

На основі теоретично обґрунтованих положень бакалаврської роботи, а також аналізу можливих шляхів реалізації освітнього потенціалу мобільних пристроїв для вивчення англійської мови, протягом весняного семестру 2017/2018 на освітній платформі Graasp нами було проведено формувальний експеримент, у якому взяли участь студенти перекладачі I курсу. Загалом у

експерименті взяли участь 13 осіб, регулярно виконували завдання та взяли участь в опитуванні 9 з них. Метою експерименту стало створення навчального середовища, яке б уможливило успішне та ефективно застосування технології мобільного навчання для формування навичок аудіювання.

Дослідно-експериментальна робота будувалася на основі компетентнісного підходу та проводилася у відповідності до наступних етапів: *організаційно-методичного, продуктивного, підсумкового*.

На *організаційно-методичному* етапі було розроблено план з імплементації технології мобільного навчання в позааудиторну навчальну діяльність студентів перекладачів I курсу, а також забезпечення дидактичною та технологічною освітньою базою. Для реалізації мети нашого експерименту на першій стадії організаційно-методичного етапу було обрано безкоштовну інтерактивну освітню платформу Graasp, яка дозволяє розмістити завдання для позааудиторної роботи студентів з метою формування навичок аудіювання. Серед усієї низки переваг зазначеної освітньої платформи визначальним фактором для вибору Graasp у якості навчального середовища нам уявляється зручність у використанні та можливість швидкого доступу до навчальних матеріалів з мобільних пристроїв. Тобто, студентам, у більшості випадків, не потрібно витратити зайвий час для того, щоб перейти за посиланням, адже завдання відповідної тематики та рівня складності вже завантажені викладачем. Окрім того, цей освітній медіа-ресурс є інструментом для обміну контентом та стимулює студентів до спільного навчання, формуючи вміння та навички в процесі колективної роботи.

На другій стадії організаційно-методичного етапу було обрано форму проведення формувального експерименту. Відповідно до тематичного плану дисципліни «Практичний курс англійської мови» на першому курсі передбачено 70 годин, відведених для самостійної позааудиторної роботи. З огляду на психофізіологічні умови формування аудитивної компетенції, ми звернулися до науково підтвердженої та загальноприйнятої концепції Б. Шефера, в основі якої лежить твердження про те, що 21 день – це

мінімальний термін для формування навичок. У четвертому модульному циклі дисципліни для самостійної роботи відведено 33 години, з них 21 годину ми відвели для формування навичок аудіювання. Протягом 21 дня ми регулярно завантажували на освітню платформу Graasp аутентичні аудіозаписи, завдання та словник незнайомих слів до них, які мали опрацьовувати студенти кожного дня впродовж експерименту.

Наприкінці організаційно-методичного етапу було здійснено відбір формувальних засобів (аутентичні аудіо тексти, лексичні завдання та словник) експерименту на принципах кінцевої мети, а саме: формування лексичних, фонетичних та граматичних навичок (додаток А). При виборі аудіотекстів ми керувалися вже раніше окресленими принципами. Оскільки перший етап формування навичок починається вже на передтекстовому (англ. pre-listening), ми звертали увагу, зокрема, на наявність словника незнайомих слів до тексту. Було також здійснено підбір завдань для післятекстового етапу (англ. post-listening) типу: True or False, Answer the questions, Test.

Продуктивний етап передбачав безпосередній контроль за участю студентів у експерименті та оцінювання їх діяльності. Для оцінювання діяльності студентів на платформі Graasp замість балів ми використовували умовні позначення.

На *підсумковому етапі* нами було проведено розроблено та проведено анонімне онлайн-опитування студентів за допомогою сервісу Google Form щодо ефективності використання мобільних засобів навчання для формування навичок аудіювання. Опитування включає в себе 9 питань з варіантами відповідей та 3 розгорнуті питання (додаток Б).

У ході експерименту були отримані наступні результати [33]. На початку проведення дослідного експерименту ми не ставили за мету перед студентами використовувати саме мобільні засоби для прослуховування аудіотекстів та виконання завдань на освітній платформі Graasp. Тому перше питання стосувалося частоти використання студентами мобільних пристроїв для вивчення англійської мови. На питання «Як часто Ви користуєтеся мобільними

пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської мови на заняттях в університеті та поза ним?» більше половини з опитаних студентів (55,6 %) відповіли, що використовують мобільні пристрої у навчальних цілях щодня. Таким чином потреба доводити доцільність використання мобільних пристроїв навчання стає неактуальною.

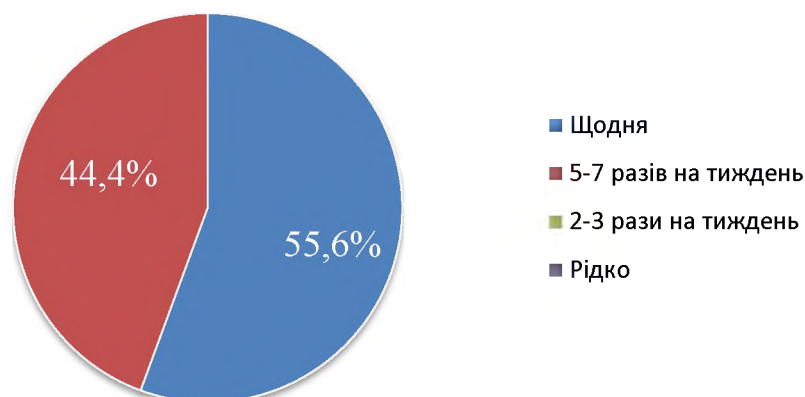

Рис. 2.3.1

«Як часто Ви користуєтеся мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської мови на заняттях в університеті та поза ним?»

Друге та третє питання стосувалися доцільності використання освітньої платформи Graasp для реалізації навчального потенціалу технології мобільного навчання. Так, для виконання завдань на освітній платформі Graasp більша половина респондентів (55,6 %) використовували комп'ютер чи ноутбук, проте 4 з 9 опитаних студентів (44,4 %) користувалися на постійній основі мобільними пристроями.

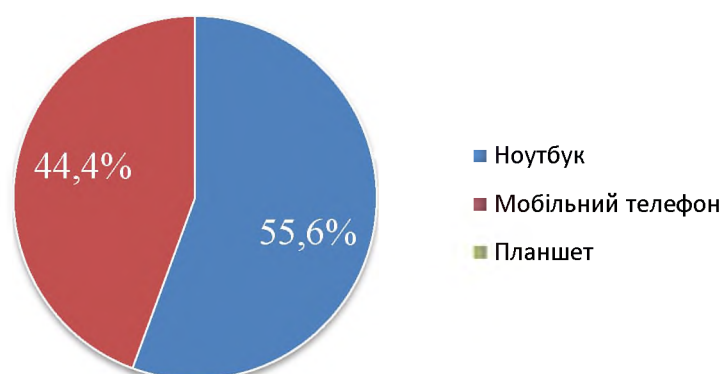

Рис. 2.3.2

«Яким пристроєм Ви найчастіше користувалися для виконання завдань з аудіювання на освітній платформі Graasp?»

Також, 6 з 9 опитаних студентів (66,6 %) оцінюють мобільність платформи, тобто доступність навчальних матеріалів на мобільних пристроях будь-де і в будь-який час відповідно як «відмінно» та «добре», і лише 3 (33,3 %) як «задовільно». Негативних відповідей немає. Принагідно зауважимо, що ми розглядаємо платформу Graasp лише як один з варіантів освітнього середовища для використання мобільних пристроїв навчання, тому наявний результат демонструє позитивну динаміку.

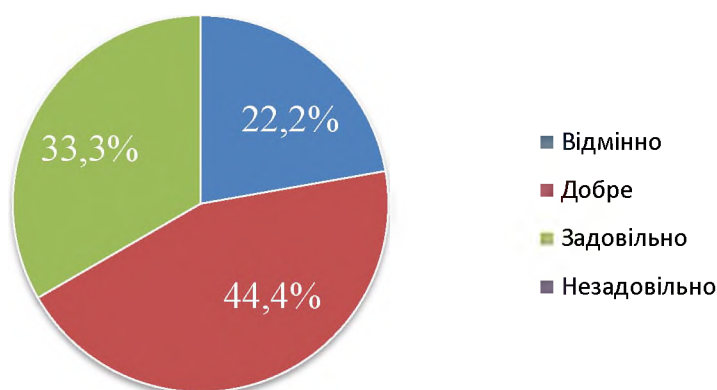

Рис. 2.3.3

«Як ви оцінюєте мобільність освітньої платформи Graasp?»

Окрім того, нашою метою було також дізнатися наскільки робота з мобільними пристроями навчання заощаджує час студентів. З тим розрахунком, що тривалість аудіозаписів в цілому не перевищувала 6 хвилин, а середня тривалість виконання завдань до тексту – 5-10 хвилин, в середньому студенти витрачали 10-15 (55,6 %) хвилин для виконання завдань, що свідчить про легкість у користуванні та швидкість доступу до освітньої платформи Graasp.

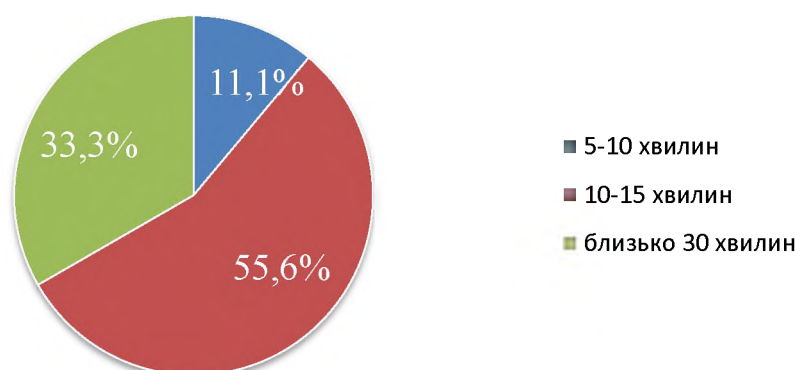

Рис. 2.3.4

«Скільки часу Ви витрачали для виконання завдань?»

Питання 5, 6 і 7 мали на меті виявити шляхи вдосконалення процесу формування аудитивних навичок, виходячи зі ставлення студентів до підбраного навчального матеріалу та способів його перевірки. Зауважимо, що 6 з 9 респондентів (66,7 %) одностайно погодилися з тим, що запропоновані завдання переважно допомогли при вивченні основної теми занять. 1 із 9 опитаних студентів (11,1 %) мав труднощі із наданням точної відповіді.

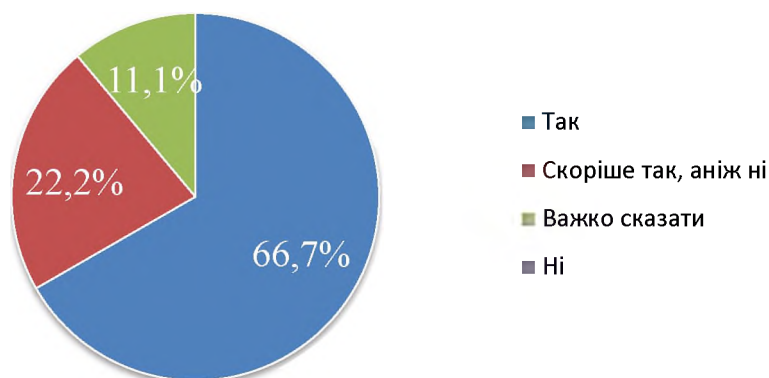

Рис. 2.3.5

«Чи допомогли Вам знання (нова лексика та ін..), здобуті в результаті прослуховування аудіо, при вивченні теми «Відпочинок у різні пори року. Подорожування?»

Шосте питання носить відкритий характер та спрямоване на виявлення труднощів у студентів під час прослуховування аудіозаписів. Надані відповіді у більшості випадків різнилися. З чого можна зробити виняток, що при підборі навчального матеріалу для аудіювання необхідно враховувати індивідуальні особливості студентів у сприйнятті аудіотекстів. Проте найбільших труднощів у студентів викликали аудіотексти з великим інформаційним навантаженням, після яких необхідно було виконати завдання, які потребували високої концентрації та точного розуміння деталей повідомлення. Окрім того, один із опитаних респондентів мав проблеми, що безпосередньо пов'язані не зі змістом завдань, а з організаційними моментами процедури надання відповідей на платформі.

Відповідно до сьомого питання майже половина студентів вважає тестування найбільш ефективним способом перевірки почутого, інша половина

проголосувала за запитання до тексту, що пов'язано з відносною легкістю проходження таких способів контролю набутих знань.

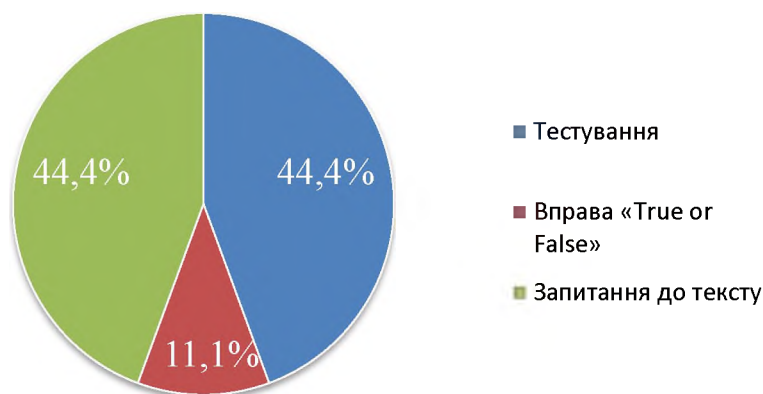

Рис. 2.3.6

«Який спосіб перевірки розуміння іноземного мовлення на слух на Вашу думку найбільш ефективний?»

На восьме питання щодо використання мобільних додатків для формування навичок сприйняття англійської мови на слух відповіді студентів дещо перетиналися між собою. Найбільш популярнішим додатком, на їхню думку, є Duolingo, а онлайн-сервісом – EngVid.com. Також один з опитаних респондентів не використовує ніяких додатків для вивчення англійської мови, натомість переглядає відео з носіями мови. Дев'яте питання стосувалося розвитку навичок саморегуляції у процесі експерименту. Думки студентів з цього приводу розділилися, проте більшість (55,6 %) обрали варіант «Скоріше так, аніж ні», що свідчить про позитивний результат експерименту.

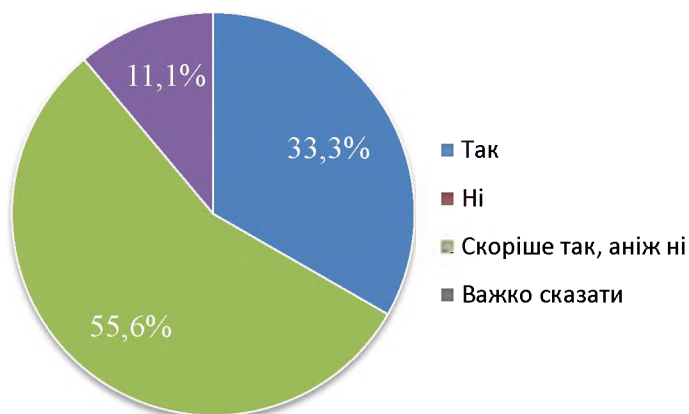

Рис. 2.3.7

«Чи допомогло Вам виконання завдань протягом 21 дня розвинути навички саморегуляції?»

Відповіді на питання 10 підтвердили доцільність приділяти час для розвитку аудитивних навичок аудіювання власне на занятті англійської мови.

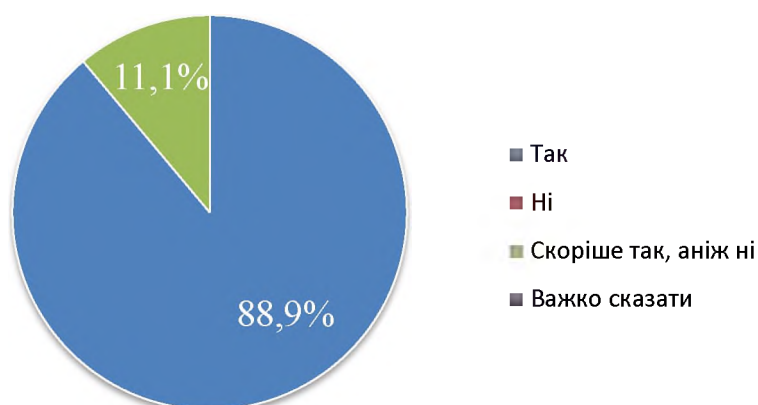

Рис. 2.3.8

«Чи варто більше приділяти уваги формуванню навичок аудіювання у студентів-перекладачів на заняттях з англійської мови в університеті?»

Окрім того, відповідно до 11 питання більшість студентів проголосували за необхідність також розробити відповідні матеріали для роботи у позааудиторний час.

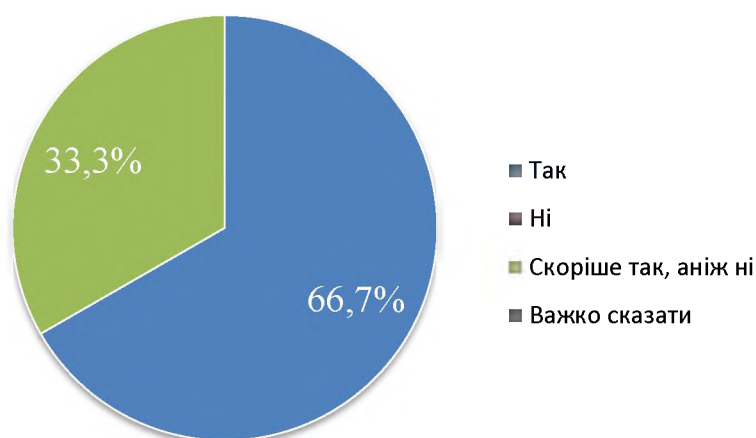

Рис. 2.3.9

«Чи варто розробити відповідні матеріали для самостійної роботи студентів у межах тематичних модулів навчального курсу?»

Таким чином, за результатами опитуваннями було підбрано аудіотексти та завдання до них у межах 70 годин, відведених для позааудиторної роботи. З огляду на навчальні досягнення студентів для кожного модульного циклу ми підбрали по 10 аудіотекстів рівня B1 у першому семестрі та рівня B2 у другому (додаток В). При чому аудіоматеріали, подані для прослуховування у першому семестрі, спрямовані безпосередньо на формування фонетичних аудитивних навичок.

Відкриті відповіді на останнє питання щодо пропозицій та зауважень студентів засвідчили цілком позитивне ставлення до експерименту та відобразили їх побажання щодо тематики та характеру аудіозаписів. Зокрема, студенти воліють працювати з аудіотекстами розмовного характеру.

Отже, проаналізувавши вищенаведені дані, робимо висновок, що проведений нами формувальний експеримент виявив достатній навчальний потенціал освітньої платформи Graasp, робота з якою задовольняє більшість вимог технології мобільного навчання.

ВИСНОВКИ

Відповідно до мети бакалаврської роботи перша частина нашого дослідження була присвячена теоретичному обґрунтуванню застосування технології мобільного навчання для формування навичок аудіювання англійської мови. У ході опрацювання теоретичних джерел було надано визначення поняттю «аудіювання» як виду мовленнєвої діяльності, виокремлено його характерні особливості та структуру. Окрім того, для проведення подальшого дослідження було схарактеризовано лінгводидактичні особливості процесу формування навичок аудіювання, які складають основу іншомовної аудитивної компетенції. Також, було розглянуто поняття технології мобільного навчання для вивчення іноземної мови, проаналізовано її основні переваги та недоліки в освітньому процесі, сформульовано сутнісні характеристики та визначено місце серед інших інтерактивних комунікативних технологій.

Практична частина бакалаврської роботи ґрунтувалася на результатах проходження педагогічної практики. У ході дослідження було застосовано експериментальний принцип формування навичок аудіювання у студентів-перекладачів, який складається з трьох етапів. На заняттях англійської мови було апробовано можливі шляхи реалізації навчального потенціалу мобільних пристроїв навчання для вивчення англійської мови, а саме працювали з мобільними додатками та освітніми платформами. На підтвердження вже наявних результатів нами було проведено 21-денний експеримент на освітній платформі Graasp, у якому взяли участь студенти-перекладачі I курсу.

Отже, за результатами нашого дослідження було обґрунтовано доцільність застосування технології мобільного навчання для формування англомовних аудитивних навичок, що вказує на необхідність впровадження мобільних пристроїв навчання у заклади вищої освіти в Україні як ефективного способу динамізації та підвищення якості освітнього процесу.

Я, Кримова Анастасія Віталіївна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота *«Використання мобільних пристроїв на заняттях англійської мови з метою формування навичок аудіювання»* виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. При написанні роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багрій Г. А. Психологічні передумови формування аудитивної компетенції майбутніх перекладачів [Електронний ресурс] // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Психологічні науки. – 2015. – № 1. – С. 5 – 15. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_pn_2015_1_3. – (23.05.2018)
2. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / Оксана Борисівна Бігич // Іноземні мови. – 2012. – № 2(70). – С. 19 – 30.
3. Брухаль Я. Б., Білик О. О. Сутнісні характеристики технології мобільного навчання іноземної мови як педагогічної інновації/ Я. Б. Брухаль, О. О. Білик// Молодий вчений. Серія: Педагогічні науки. – 2017. – № 6 (46). – с. 201 – 205
4. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : [учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб.заведений] / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – [3-е изд., стер.]. – М. : Издательский центр “Академия”, 2006. – 336 с.
5. Дацків О. П. Формування вмінь аудіювання майбутніх учителів англійської мови із застосуванням драматизації / Ольга Павлівна Дацків // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. — 2016. — № 4. – С. 58 – 64
6. Елухина Н. В. Преодоление основных трудностей понимания иноязычной речи на слух как условие формирования способности устно общаться / Н. В. Елухина // Иностранные языки в школе. – 1996. – № 4. – С. 35 – 47.
7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид. – док. пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2010. – 273 с.

8. Зимняя И. А. Лингвопсихология речевой деятельности / И. А. Зимняя. – М.: Московский психолого-социальный институт Воронеж : НПО “МОДЭК”, 2001. – 432 с.
9. Кардашова Н. В. Англомовний подкаст як засіб формування компетентності в аудіюванні студентів мовних спеціальностей [Електронний ресурс] // Вісник КНЛУ. Серія : Педагогіка та психологія. – Випуск 24. – 2015. – С. 176 – 185. – Режим доступу : <http://visnyk-pedagogy.knlu.kiev.ua/article/viewFile/69621/64877>. – (25.05.2018)
10. Колосовская И. Г. Формирование аудитивной коммуникативной компетенции в контексте современного языкового образования / И. Г. Колосовская // Актуальные вопросы повышения качества языкового образования на современном этапе: материалы Междунар. науч.-практ. конф. в 2 ч. Ч. 1. – Минск : МГЛУ, 2011. – С. 30 – 34
11. Краснопера Т. В. Удосконалення навичок аудіювання як складова ефективного навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах / Т. В. Краснопера // Шляхи підвищення ефективності навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі : матеріали міжвузівської науково-теоретичної конференції. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2006. – С. 109.
12. Красуля А. В. Інноваційні освітні технології у вищій школі: модель змішаного навчання / Трансформації в українській освіті і наукових дослідженнях: світовий контекст: матеріали міжнародної наукової конференції, 25-26 травня 2017 р., м. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. – Ч. 1 – С. 211 – 215.
13. Лепьохіна М. В. Навчання аудіюванню. Опори та орієнтири для подолання труднощів аудіювання [Електронний ресурс] / М. В. Лепьохіна Ю. Б. Снісаревська // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2012. – Вип. 37(2). – С. 76 – 81. Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspo_2012_37\(2\)__14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspo_2012_37(2)__14). – (30. 04. 2018)

- 14.Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: [підруч. для студентів вищих навч. закл.] / [О. Б. Бігич, С. В. Гапонова, Г. А. Гринюк та ін.]; автор. кол. С. Ю. Ніколаєва. – [2-е вид.]. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
- 15.Ніколаєва С. Ю. Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєва. – К, 1996. – 96 с.
- 16.Підручна, З. Ф. Аудіювання як компонент розвитку комунікативних навичок / З. Ф. Підручна [Електронний ресурс] // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук. – Тернопіль, 2011. – № 2. – С. 171 – 177. – Режим доступу : <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/298>. – (23.05.2018)
- 17.Руцкая Е. А., Серова Т. С. Дидактический комплекс упражнений по формированию речевых информационно-направленных навыков аудирования в устном последовательном одностороннем переводе // Язык и культура. 2011. № 4. С. 106 – 117.
- 18.Халеева И. И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи : автореф. дис. ... д-ра пед.наук. М., 1990. – 36 с.
- 19.Buck G. Assessing Listening / G. Buck. – Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2001. – P. 274
- 20.Guo H. (2014). Analysing and Evaluating Current Mobile Applications for Learning English Speaking [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : https://englishagenda.britishcouncil.org/sites/default/files/filefield_paths/analysing_and_evaluating_current_mobile_applications_v2.pdf. – (06.05.2018)
- 21.Hamouda A. An Investigation of Listening Comprehension Problems Encountered by Saudi Students in the EL Listening Classroom/ A. Hamouda // International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development. – Global Impact Factor, 2013. – P. 113 – 155

22. Hea-Suk K. (2013). Emerging mobile apps to improve English listening skills. *Multimedia-Assisted Language Learning* [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу : <http://journal.kamall.or.kr/wp-content/uploads/2013/09/16-2-HSKim.pdf>. – (05.05.2018)
23. İ. Yaman, E. Ekmekçi, M. Şenel. *Current Trends in ELT* / İsmail Yaman, Emrah Ekmekçi, Müfit Şenel. – Ankara, Turkey: Nüans Publishing, 2016. – P. 376
24. Kljunić J., Vukovac D. P. A. (2015) A Survey on Usage of Mobile Devices for Learning among Tertiary Students in Croatia, in *Central European Conference on Information and Intelligent Systems*, Varaždin, Croatia [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу : https://bib.irb.hr/datoteka/781498.KljunicPlantak_Vukovac_CECIIS2015_A_survey_on_Usage_of_Mobile_Devices_for_Learning.pdf. – (03.05.2018)
25. Kukulska-Hulme A. (2013). *Re-skilling language learners for a mobile world*. Monterey, CA: The International Research Foundation for English Language Education. [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу : <http://www.tirfonline.org/english-in-the-workforce/mobile-assisted-languagelearning>. – (06.05.2018)
26. Kukulska-Hulme A., & Shield, L. (2008). *An overview of mobile assisted language learning: From content delivery to supported collaboration and interaction*. [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://hstrik.ruhosting.nl/wordpress/wpcontent/uploads/2013/03/Kukulska-Hulme-Shield-ReCALL-2008.pdf>. – (06.05.2018)
27. Nunan D. *Second Language Teaching and Learning*/ David Nunan. – Boston, MA: Heinle and Heinle Publishers, 1999. – P. 330
28. Petersen S., Divitini M. *Language Learning: From Individual Learners to Communities* (2005). [Электронный ресурс] – Режим доступа : https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/39805123/Language_Learning_From_Individual_Learne20151108-10096. – (26.05.2018)

29. Polshchykova V., Bober I. The development of English foreign phonetic competence skills of the first year students-philologist [Електронний ресурс] // Наукові записки. – Випуск 122. – Серія : Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. – 2013. с. 280-286. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2013_122_42. – (23.05.2018)
30. Rost M., Candlin CN. Listening in Language Learning. / Michael Rost, Chris Candlin. – London: Routledge, 2014. – P. 296
31. Sharples M., Arnedillo-Sánchez I., Milrad M. Mobile Learning: Small devices, big issues / M. Sharples, I. Arnedillo-Sánchez, M. Milrad. // Technology enhanced learning: Principles and products. / [ed. by N. Balacheff, S. Ludvigsen, T. de Jong, A. Lazonder, S. Barnes, & L. Montandon]. – Dordrecht, Germany: Springer, 2009. – P. 233 – 249

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

32. Робоча програма навчальної дисципліни «Практичний курс англійської мови» / Розробник: к.пед.н, ст.викладач Красуля А.В., 2017. – 14 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

33. Опитування серед студентів-перекладачів щодо ефективності використання мобільних засобів навчання для формування навичок аудіювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docs.google.com/forms/d/1iuZUnLBOoipzqDW7TbT2PK85ctlgOSSM5zArbvPuRXs/edit?usp=sharing>. – (28.05.2018)
- 34.6 Minute English (BBC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english>. – (27.03.2018)
35. EngVid [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.engvid.com/> – (18.04.2018)

36. ESL [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.esl-lab.com/>–
(20.03.2018)
37. How to Pronounce I Sounds in English - English Pronunciation Lesson [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
<https://www.oxfordonlineenglish.com/?s=How+to+Pronounce+I+Sounds+in+English+-+English+Pronunciation+Lesson%C2%BB>. – . (25.05.2018)
38. IELTS Listening English [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
https://www.examenglish.com/IELTS/IELTS_listening_part1.htm . –
(22.03.2018)
39. Listening for Pronunciation Practice. Resource 1: Pat and The Sheep on Noah's Ship [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
<http://orelt.col.org/module/unit/1-listening-pronunciation-practice>. – .
(20.05.2018)
40. Should tourists go to Antarctica? [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
<http://www.bbc.co.uk/learningenglish/thai/features/6-minute-english/ep-150212> – (28.03.2018)
41. TED [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
<https://www.ted.com/talks?sort=newest&language=en>. – (27.05.2018)

ДОДАТКИ

Додаток А

Ресурсне забезпечення 21-денного експерименту, проведеного на освітній платформі Graasp, із формування у студентів-перекладачів навичок аудіювання у 4 модульному циклі

Таблиця А.1

День	Передтекстовий етап	Текстовий етап	Післятекстовий етап
1	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/transport-and-travel/transport-and-travel-scene-1		Choose the best answer
2	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/transport-and-travel/transport-and-travel-scene-2		True or False
3	http://learnenglishteens.britishcouncil.org/uk-now/video-uk/british-weather		True or False Matching types of weather
4	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/file/4440		Test
5	https://www.esolcourses.com/content/topics/weather/winter/winter-weather-video-quiz.html#collapseOne-alt1 https://www.esolcourses.com/vocabulary/word-of-the-day/weather/hurricane.html		Test Fill the gaps
6	https://learnenglish.britishcouncil.org/ar/file/1673		Fill the gaps
7	https://www.examenglish.com/B2/b2_listening_traffic_report.htm		Test
8	https://www.examenglish.com/B2/b2_listening_traffic_report.htm		Fill the gaps

Продовження таблиці А.1

9	http://linkengpark.com/6-minute-english-commute/	Answer the questions
10	http://www.ivoox.com/trv-b2-unit-1-audios-mp3_rf_8801648_1.html	Test
11	http://drewsesfluencylessons.com/2-advanced/tourism/listening-travel/	Answer the questions
12	http://www.elllo.org/Audio/A0851/893-JN-Backpacker64.mp3	Test
13	http://www.elllo.org/Audio/A1201/1249-Todd-Life.ogg	Test
14	https://soundcloud.com/user1924930/140508-6-min-dark-tourism-for	True or False
15	http://www.m-prestige.net/eprestige/cc/cpe/cpelist/12.htm	Choose the best answer
16	http://linkengpark.com/6-minute-english-tourists-go-antarctica/	Answer the questions
17	http://www.englishpracticeonline.com/level-b2-listening-practice-1/	Fill the gaps
18	http://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-zone/time-out-london-routemaster	True or False
19	http://www.elllo.org/english/Mixer101/T124-Transport.htm	Test
20	https://www.youtube.com/watch?v=1VCtDMpy10s	Answer the questions
21	https://www.youtube.com/watch?v=YY1mN_ibteU	Answer the questions

Додаток Б

Опитування серед студентів-перекладачів щодо ефективності використання мобільних засобів навчання для формування навичок аудіювання

1. Як часто Ви користуєтеся мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської мови на заняттях в університеті та поза ним?
 - ✓ Щодня
 - ✓ 5-7 разів на тиждень
 - ✓ 2-3 рази на тиждень
 - ✓ Рідко
2. Яким пристроєм Ви найчастіше користувалися для виконання завдань з аудіювання на освітній платформі Graasp?
 - ✓ Ноутбук/ комп'ютер
 - ✓ Мобільний телефон
 - ✓ Планшет
3. Як ви оцінюєте мобільність освітньої платформи Graasp? (Доступність навчальних матеріалів у будь-якому зручному для Вас місці (удома, у подорожі, у кав'ярні і т. д.).
 - ✓ Відмінно
 - ✓ Добре
 - ✓ Задовільно
 - ✓ Незадовільно
4. Скільки часу Ви витрачали для виконання завдань?
 - ✓ 5-10 хвилин
 - ✓ 10-15 хвилин
 - ✓ близько 30 хвилин

5. Чи допомогли Вам знання (нова лексика та ін.), здобуті в результаті прослуховування аудіо, при вивченні теми «Відпочинок у різні пори року. Подорожування.»
- ✓ Так
 - ✓ Скоріше так, аніж ні
 - ✓ Важко сказати
 - ✓ Ні
6. Який аудіозапис та завдання до нього викликали у Вас найбільші труднощі? Чому?
7. Який спосіб перевірки розуміння іноземного мовлення на слух на Вашу думку найбільш ефективний ?
- ✓ Тестування
 - ✓ Вправа «True/False»
 - ✓ Запитання до тексту
 - ✓ Інше
8. Які мобільні додатки Ви використовуєте для формування навичок сприйняття англійської мови на слух?
9. Чи допомогло Вам виконання завдань протягом 21 дня розвинути навички саморегуляції?
- ✓ Так
 - ✓ Скоріше так, аніж ні
 - ✓ Важко сказати
 - ✓ Ні
10. Чи варто більше приділяти уваги формуванню навичок аудіювання у студентів-перекладачів на заняттях з англійської мови в університеті?
- ✓ Так
 - ✓ Скоріше так, аніж ні
 - ✓ Важко сказати
 - ✓ Ні

11. Чи варто розробити відповідні матеріали для самостійної роботи студентів у межах тематичних модулів навчального курсу?
- ✓ Так
 - ✓ Скоріше так, аніж ні
 - ✓ Важко сказати
 - ✓ Ні
12. Чи вважаєте Ви, що використання мобільних засобів навчання заощаджує Ваш час та підвищує ефективність формування навичок аудіювання?
- ✓ Так
 - ✓ Скоріше так, аніж ні
 - ✓ Важко сказати
 - ✓ Ні
13. Ваші пропозиції та зауваження щодо тематики аудіозаписів, різноплановості завдань та ін.

Додаток В

Матеріали для позааудиторної роботи із формування навичок аудіювання студентів у межах тематичних модулів навчального курсу

Таблиця В.1

№	Модульний цикл № 1		
	Усний фонетичний курс. Моя родина і моє оточення. Зовнішність та характер людини		
	Передтекстовий етап	Текстовий етап	Післятекстовий етап
1	https://www.youtube.com/watch?v=VoDwsoKU9aU&t=135s	https://www.youtube.com/watch?v=Kk3DvdsTj_k	Identify sounds
2	https://www.examenglish.com/B1/b1_listening_describing_people.htm		Match names to the photos
3	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/pronunciation/tims-pronunciation-workshop-ep-6		Identify sounds
4	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english/ep-150402		Answer the questions
5	https://www.engvid.com/english-pronunciation-5-back-vowels/		Quiz
6	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english/ep-170126		Answer the questions
7	https://www.engvid.com/silent-letters-when-not-to-pronounce-b-d-and-l-in-english/		Quiz
8	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english/ep-180405		Test

9	https://www.youtube.com/watch?v=XAIoSYqzGkY	https://www.youtube.com/watch?v=El-Zkeia9u8	Give the translation
10	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english/ep-180419		Test
№	Модульний цикл № 2 Будинок, квартира. Домашні обов'язки. Робота на подвір'ї. Послуги		
	Передтекстовий етап	Текстовий етап	Післятекстовий етап
1	http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/general/sixminute/2009/05/090604_6min_homeswap_page.shtml		Test
2	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/pronunciation/tims-pronunciation-workshop-ep-14		Translate word-combinations
3	http://learnenglishteens.britishcouncil.org/uk-now/video-uk/homes-future		Multiple choice
4	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/pronunciation/tims-pronunciation-workshop-ep-21		Identify sounds
5	http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/general/sixminute/2011/09/110901_6min_english_shopping_centres_page.shtml		Answer the questions
6	https://www.engvid.com/pronounce-th-s-f/		Quiz
7	http://esol.britishcouncil.org/content/learners/grammar-and-vocabulary/grammar-lessons/family-life-questions.org/content/learners/skills/speaking/describing-image-house		Ordering
8	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/pronunciation/tims-pronunciation-workshop-ep-19		Translate word-combinations
9	https://www.youtube.com/watch?v=BmOuO9k4Ods		Answer the questions
10	https://www.engvid.com/sentence-stress-english/#quiz		Quiz

№	Модульний цикл № 3 Моя alma mater. Навчання в університеті: робочій / вихідний день студента. Навчальні звички й стратегії		
	Передтекстовий етап	Текстовий етап	Післятекстовий етап
1	www.bbc.co.uk/learningenglish/thai/features/6-minute-english/ep-10		Test
2	http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/general/sixminute/2010/09/100923_6min_top_university_page.shtml		Answer the questions
3	http://www.esl-lab.com/universitydegree/universitydegreerd1.htm		Choose the best answer
4	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/uk-culture/whats-university-education-worth		True or False
5	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/podcasts-professionals/advice-writing-cvs		Complete each sentence with the correct preposition; Pronunciation Task
6	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/big-city-small-world/series-1-episode-2-job-offer		Choose the correct answer
7	https://learnenglish.britishcouncil.org/en/i-wanna-talk-about/learning-languages		Choose the correct answer
8	http://www.bbc.co.uk/learningenglish/thai/features/6-minute-english/ep-170413		Answer the question
9	http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/general/sixminute/2012/10/121025_6min_japanese_app_story.shtml		Answer the question